

„Kulturalny przedszkolak”

PROGRAM WYCHOWAWCZY

Publicznego Przedszkola nr 1 w Praszce

Opracowała:
mgr Aurelia Popławska

przy współdziałaniu:
Rady Pedagogicznej, Rodziców oraz dzieci

„ Dziecko jest niepowtarzalną indywidualnością z własnymi poglądami, zainteresowaniami, możliwościami i umiejętnościami”

WPROWADZENIE

WYCHOWANIE - to złożony i długotrwały proces. To droga poznawania i odkrywania. Na drodze tej rodzi się i rozwija wolność i godność osoby oraz społeczna komunikacja, odpowiedzialność i dobro wspólne.

W obecnych czasach proces wychowania polega na współpracy wychowawcy z wychowanymi. Należy dziecku stwarzać takie sytuacje, w których może dokonywać własnej oceny zachowań oraz widzi konsekwencje swojego działania. Może zadawać pytania, proponować i samodzielnie rozwiązywać problemy.

Głównym celem w procesie kształcenia postaw moralnych jest uwnętrzenie nakazów, zakazów i norm postępowania. Wartości – dobro, prawda, uczciwość, odpowiedzialność powinny stać się zasadami i wartościami dla samych dzieci.

Czasami pewne zasady trzeba dziecku narzucić, bo nie zawsze jest ono w stanie zrozumieć i ocenić ich sens oraz znaczenie. Ważne wtedy jest, aby uświadomić dziecku potrzebę przestrzegania określonych reguł i wskazać skutki ich przekraczania.

Treści zawarte w tym programie wychowawczym to spójny system wybranych fundamentalnych wartości, które są ujęte w określone zasady z ustalonymi normami postępowania ujęte w „ **Dziecięcy kodeks zachowań**”.

Wartości te zostały wspólnie z rodzicami opracowane w formie listy cech, jakimi powinno charakteryzować się kulturalne i „dobrze wychowane” dziecko.

Do najczęściej wymienianych cech należą:

- ciekawski	- pomaga innym	- szczęśliwy
- czysty	- posłuszny	- tolerancyjny
- koleżeński	- potrafiący wybaczać	- uczynny
- komunikatywny	- pracowity	- ufny
- kulturalny	- prawdomówny	- uprzejmy
- mający swoje zdanie	- przestrzegający umów	- uśmiechnięty
- miły	- punktualny	- używa zwrotów grzecznościowych
- nie agresywny	- rozróżniający dobro od zła	- wesoły
- obowiązkowy	- samodzielny	- współpracujący z innymi
- odpowiedzialny	- sprawiedliwy	- zadowolony
- odważny	- sprzątający zabawki	- zdrowy
- opiekuńczy	- szanujący innych	- zdyscyplinowany
- otwarty	- szanujący zabawki i sprzęty	

Program ten ma na celu ujednoczenie oddziaływań wychowawczych w przedszkolu i w domu, aby nasze dzieci w przyszłości tworzyły społeczeństwo tolerancyjne, empatyczne o głęboko zakorzenionych zasadach moralnych.

CEL PRACY WYCHOWAWCZEJ

Celem pracy wychowawczej jest wspomaganie i ukierunkowywanie rozwoju osobowości dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w oparciu o wartości moralne, etyczne i estetyczne jako przygotowanie do życia w otaczającym świecie, jego przygotowanie do przyszłego pełnienia ról w dorosłym życiu.

CELE GŁÓWNE:

- zapoznanie dzieci z regułami życia w grupie,
- wdrażanie do samodzielności i umiejętności współżycia i współdziałania z innymi
- zapoznanie dzieci z prawami i obowiązkami
- zapoznanie z światem wartości moralnych oraz koniecznością ponoszenia konsekwencji swoich czynów

CELE OPERACYJNE

- nabycie umiejętności przestrzegania zwyczajów, zasad i reguł obowiązujących w grupie
- kształtowanie podstawowych postaw moralnych np. życzliwość, tolerancja, uczciwość, sprawiedliwość, odpowiedzialność.
- rozwijanie umiejętności zgodnego współżycia i współdziałania w grupie
- nabywanie umiejętności rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu
- rozumienie potrzeby szanowania drugiego człowieka
- uświadomienie konieczności ponoszenia konsekwencji swoich czynów i zachowań
- nabywanie umiejętności nazywania i okazywania swoich stanów emocjonalnych pozytywnych (radość, spokój, zaciekawienie, przywiązanie, szacunek, bezpieczeństwo ...) i negatywnych (strach, lęk, obawa, niepokój, złość, gniew, zazdrość...)
- doskonalenie nawyków higienicznych, kulturalnych
- budowanie pozytywnego obrazu własnej osoby i zaspokajanie poczucia bezpieczeństwa.

SPOSOBY REALIZACJI

Systematyczne oddziaływanie i kształtowanie postaw społecznych poprzez:

- Rozmowy, pogadanki
- Dostarczanie dzieciom przykładów zachowań z literatury, czytanie opowiadań, wierszy, omawianie historyjek obrazkowych i ilustracji, oglądanie i prezentowanie teatrzyków ukazujących różne zachowania społeczne

- Bezzwłoczne rozwiązywanie konfliktów na drodze obopólnego porozumienia i przeanalizowania zachowań
- Stwarzanie sytuacji stymulujących dzieci do podejmowania zabaw tematycznych do odgrywania ról
- Tworzenie właściwej atmosfery sprzyjającej wyrażaniu i nazywaniu swoich i innych stanów emocjonalnych i odczuć
- Zwracanie uwagi na właściwe zachowanie się dzieci podczas zabaw
- Dbanie o to, aby dzieci miały zapewnione poczucie bezpieczeństwa
- Stwarzanie dzieciom sytuacji do samodzielnego utrzymywania ładu i czystości osobistej i najbliższego otoczenia
- Stworzenie „Dziecięcego Kodeksu zachowań” uwzględniającego sugestie rodziców, nauczycieli i dzieci
- Ustalenie form nagradzania pozytywnych zachowań i postaw oraz środków zaradczych w przypadku nieprzestrzegania ustalonych norm

METODY PRACY

- ◆ problemowa – odkrywanie
- ◆ aktywizująca – przeżywanie
- ◆ praktyczna – działanie, doświadczanie

FORMY PRACY

- ◆ zabawa spontaniczna i organizowana
- ◆ praca indywidualna
- ◆ praca w małych grupach i zespołach
- ◆ praca z całą grupą

OCZEKIWANE EFEKTY

BEZPIECZEŃSTWO

Dzieci:

- ✓ są tolerancyjne i otwarte
- ✓ są świadome znaczenia słów – dobry, zły
- ✓ odważnie mówią o swoich uczuciach i potrafią je okazywać adekwatnie do sytuacji
- ✓ znają i przestrzegają zasady bezpieczeństwa
- ✓ rozumieją zaletę prawdomówności
- ✓ są ufne w stosunku do swoich opiekunów

ZDROWIE

Dzieci:

- ✓ wiedzą jak dbać o zdrowie własne i innych
- ✓ dbają o estetykę i higienę własnego wyglądu i otoczenia
- ✓ samodzielnie wykonują codzienne zabiegi higieniczne
- ✓ potrafią dbać o zdrowie psychiczne swoje i innych

KULTURA BYCIA

Dzieci:

- ✓ kulturalnie zwracają się do innych używając zwrotów grzecznościowych stosownie do sytuacji
- ✓ okazują szacunek dorosłym i swoim kolegom
- ✓ przestrzegają zasad pierwszeństwa, ustępowania miejsca
- ✓ wykazują tolerancję i akceptację inności

WSPÓŁŻYCIE W GRUPIE

Dzieci:

- ✓ akceptują siebie i innych takimi, jakimi są
- ✓ mają poczucie spójności w grupie, czują się pełnoprawnymi jej członkami
- ✓ potrafią współdziałać
- ✓ są koleżeńskie i potrafią pomagać
- ✓ dostrzegają konsekwencje swojego działania i zachowania
- ✓ odczuwają przykrość, kiedy zrobią coś złego lub, kiedy innym dzieje się krzywda
- ✓ znajdują przyjemność w robieniu dobra
- ✓ przestrzegają zasad i norm postępowania ustalonych w grupie
- ✓ wywiązują się z przyjętych na siebie obowiązków
- ✓ potrafią bawić się w grupie szanując pomysły i wytwory innych
- ✓ są świadome swoich praw i obowiązków

PRAWA I OBOWIĄZKI DZIECKA

PRZEDSZKOLAK MA PRAWO:

- ☺ nie wiedzieć, nie znać, nie rozumieć
- ☺ mieć i wyrażać swoje zdanie
- ☺ prosić o to, czego chce - ale nie żądać
- ☺ zdobywać wiedzę i rozwijać swoje zainteresowania i umiejętności
- ☺ popełniać błędy i odnosić sukcesy
- ☺ być radosnym lub samotnym- okazywać swoje uczucia i emocje
- ☺ do akceptacji go takim, jakie jest
- ☺ do swojej prywatności
- ☺ do przebywania w warunkach zapewniających mu zdrowie i bezpieczeństwo
- ☺ do zabawy i doboru towarzysza zabawy
- ☺ do poszanowania godności osobistej
- ☺ przeciwstawiać się złu i krzywdzie

Dziecko musi zrozumieć, że funkcjonowanie w grupie nie polega tylko na braniu od innych, ale również dawaniu siebie innym.

PRZEDSZKOLAK POWINIEN:

- ☺ kulturalnie i z szacunkiem odnosić się do osób dorosłych i kolegów
- ☺ zachowywać się zgodnie z przyjętymi normami i zasadami postępowania akceptowanymi przez grupę
- ☺ dbać o bezpieczeństwo i zdrowie własne i innych osób
- ☺ dbać o estetykę i higienę własnego wyglądu
- ☺ dbać o ład i porządek wokół siebie
- ☺ szanować własność i godność osobistą drugiej osoby
- ☺ służyć pomocą słabszym i młodszym

„DZIECIĘCY KODEKS ZACHOWAŃ”

WARTOŚĆ : BEZPIECZEŃSTWO

ZASADA : *Jesteś bezpieczny*

Normy postępowania

1. Lubimy Cię takiego, jakim jesteś
2. Mów o swoim stanie emocjonalnym(jestem wesoły, smutny, zadowolony, zły...)
3. Powiedz, czego się boisz
4. Okazuj swoje uczucia innym
5. Dostrzegaj sytuacje zagrażające bezpieczeństwu twojemu i innych
6. Jeżeli coś nie rozumiałeś poproś o powtórzenie i ponowne wytłumaczenie
7. Słuchaj dorosłych i podchodź, gdy Cię przywołują
8. Zawsze mów prawdę nie obawiając się konsekwencji
9. Nie oddalaj się bez pozwolenia od grupy
10. Zgłaszaj swoje dolegliwości i skaleczenia
11. Ostrożnie i uważnie poruszaj się – nie potrącaj innych
12. Poproś o pomoc, gdy jej potrzebujesz

WARTOŚĆ : ZDROWIE

ZASADA : *Dbaj o swoje zdrowie*

Normy postępowania

1. Mów umiarkowanym głosem
2. Korzystaj z zabawek i sprzętu w sposób niewywołujący hałasu
3. Wspólnie dbamy o czystość naszego otoczenia
4. Bierz udział w zabawach ruchowych, spacerach i wycieczkach niezależnie od pogody
5. Ubieraj się stosownie do pogody
6. Dbaj o codzienną higienę osobistą
7. Myj ręce przed posiłkami i po wyjściu z toalety
8. Samodzielnie i kulturalnie zjadaj przygotowane dla Ciebie posiłki
9. Nie mówimy z „pełną buzią”
10. Jedz dużo owoców, warzyw i nabiału
11. Gdy jesteś chory zostajesz w domu, aby nie zarażać innych

WARTOŚĆ : KULTURA BYCIA

ZASADA : *Bądź kulturalny*

Normy postępowania

1. Używaj zwrotów grzecznościowych: proszę, dziękuję, przepraszam w określonych sytuacjach
2. Okazuj szacunek dorosłym (pomagaj, bądź serdeczny)
3. Uważnie słuchaj innych, nie przerywaj
4. Uprzejmie witaj i żegnaj się z dorosłymi i kolegami
5. Przestrzegaj zasady „Dorosły i dziewczynka ma pierwszeństwo”
6. Cierpliwie czekaj na swoją kolej

WARTOŚĆ : WSPÓŁŻYCIE W GRUPIE

ZASADA : *Kontroluj swoje postępowanie*

Normy postępowania

1. Wyrażaj, co myślisz i czujesz w sposób dla nas zrozumiały
2. Baw się tak, abyś nie przeszkadzał innym
3. Mów prawdę o zaistniałej sytuacji
4. Cierpliwie czekaj na swoją kolej
5. Szanuj i dbaj o wspólne zabawki i sprzęt
6. Zostawiaj zawsze po sobie porządek
7. Nie obrażaj się
8. Znalezioną rzecz oddaj właścicielowi
9. Szanuj wytwory (pracę) innych
10. Pomysły innych mogą być także ciekawe
11. Sumiennie wypełniaj obowiązki dyżurnego
12. Nie złość się, gdy coś się nie udało
13. Przepraszaj i wybacжай innym

WARTOŚĆ : KOLEŻEŃSKOŚĆ I PRZYJAŹŃ

ZASADA : *Bądź koleżeński*

Normy postępowania

1. Nie wyśmiewaj się i nie dokuczaj innym
2. Nie wyrządzaj krzywdy świadomie
3. Dziel się zabawkami i miejscem do zabawy
4. Pomagaj młodszemu, słabszemu i mniej sprawnemu
5. Zaprosz do wspólnej zabawy dziecko nieśmiałe
6. Szanuj czyjąś własność
7. Słuchaj, co mówią inni a oni wysłuchają ciebie
8. Ciesz się z kolegą z jego sukcesów – bez okazywania zazdrości

---

FORMY NAGRADZANIA **POZYTYWNYCH ZACHOWAŃ I POSTAW**

- ☺ Pochwała indywidualna
- ☺ Pochwała przed grupą
- ☺ Pochwała przed rodzicami
- ☺ Wręczenie umownego emblematu uznania
- ☺ Przywilej wykonywania dodatkowych czynności
- ☺ Przywilej korzystania w pierwszej kolejności z atrakcyjniejszych zabawek
- ☺ Przywilej wyboru zabawy dla całej grupy według własnego pomysłu

ŚRODKI ZARADCZE **W PRZYPADKU NIEPRZESTRZEGANIA** **USTALONYCH NORM**

- ☹ Tłumaczenie i wyjaśnianie zaistniałej sytuacji
  - ☹ Ukazywanie następstw nieodpowiedniego postępowania
  - ☹ Słowne upomnienie indywidualne i wobec grupy
  - ☹ Czasowe odsunięcie od zabawy do innego zajęcia, aby dziecko skłonić do autorefleksji
  - ☹ Czasowe odebranie przywileju np. funkcji dyżurnego
  - ☹ Danie możliwości rekompensaty swojego czynu
  - ☹ Wręczenie umownego emblematu
  - ☹ Poinformowanie rodziców o przewinieniu
-

PRAWA I OBOWIĄZKI DZIECKA

PRZEDSZKOLAK MA PRAWO:

- ☺ nie wiedzieć, nie znać, nie rozumieć
- ☺ mieć i wyrażać swoje zdanie
- ☺ prosić o to, czego chce - ale nie żądać
- ☺ zdobywać wiedzę i rozwijać swoje zainteresowania i umiejętności
- ☺ popełniać błędy i odnosić sukcesy
- ☺ być radosnym lub samotnym- okazywać swoje uczucia i emocje
- ☺ do akceptacji go takim, jakie jest
- ☺ do swojej prywatności
- ☺ do przebywania w warunkach zapewniających mu zdrowie i bezpieczeństwo
- ☺ do zabawy i doboru towarzysza zabawy
- ☺ do poszanowania godności osobistej
- ☺ przeciwstawiać się złu i krzywdzie

Dziecko musi zrozumieć, że funkcjonowanie w grupie nie polega tylko na braniu od innych, ale również dawaniu siebie innym.

PRZEDSZKOLAK POWINIEN:

- ☺ kulturalnie i z szacunkiem odnosić się do osób dorosłych i kolegów
  - ☺ zachowywać się zgodnie z przyjętymi normami i zasadami postępowania akceptowanymi przez grupę
  - ☺ dbać o bezpieczeństwo i zdrowie własne i innych osób
  - ☺ dbać o estetykę i higienę własnego wyglądu
  - ☺ dbać o ład i porządek wokół siebie
  - ☺ szanować własność i godność osobistą drugiej osoby
  - ☺ służyć pomocą słabszym i młodszym
-